

Javna služba nalog
genske banke v
živinoreji

Izdajatelj: Javna služba nalog genske banke v živinoreji
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko
Spletna stran: <http://www.genska-banka.si>
E-pošta: genska.banka@bf.uni-lj.si

Čebelarska zveza Slovenije
info@czs.si

Izvedba: Kmetijska založba, d.o.o.
Tisk: Tiskarna Grešovnik
Avgust 2018

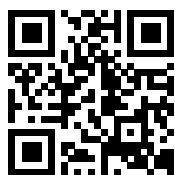

Foto: arhiv ČZS

Foto: Peter Kozmus

Javna služba nalog
genske banke v
živinoreji

Kranjska čebela

Slovenska avtohtona podvrsta
medonosne čebele

Izvor in razvoj

Kranjska čebela je po izvoru iz Slovenije, kjer je čebelarstvo tradicionalna kmetijska dejavnost. Ljudje so jo gojili vse od svoje naselitve v naših krajih. Po zaslugi trgovine s čebelami, je danes kranjska čebela razširjena po vseh kontinentih. Je tudi druga najbolj razširjena čebelja podvrsta na svetu, takoj za italijansko *Apis mellifera ligustica*.

Značilnosti pasme

Kranjska čebela je poznana po mirnosti, delavnosti in odlični orientaciji. Odlikuje jo dober donos in orientacija, kar ji pomaga pri ne vletavanju v tuje panje. Telo čebele delavke je sivo, od tod tudi ime sivka. Zadek je temen, prečni pasovi dlačic na zadkovih obročkih so široki in sive do rumenkasto sive barve. Matica je svetlo do temno rjava. Troti so sive do rjavo sive barve, zadek imajo temen.

Ali ste vedeli ...

... da je o zakoreninjenosti (uspešnega) čebelarjenja na današnjem območju Slovenije pisal že J. V. Valvasor (1641-1693) v Slavi vojvodine Kranjske?

Razširjenost pasme in ogroženost

Stojišča čebeljih družin so razvrščena po vsej Sloveniji, kjer je okoli 12.500 čebelnjakov in okoli 11.000 čebelarjev. Število čistopasemskih matic v rodovniški knjigi je več kot 40.000. Priglašanih je več kot 4.000 čebelarjev z okoli 90.000 čebeljimi družinami. Glavna grožnja kranjske čebele so zajedavske pršice varoje, ki čebeljo družino uničijo, če čebelar ne poseže z ustreznimi ukrepi. Kranjsko čebelo ogroža tudi intenzivno kmetijstvo s fitofarmaceutskimi sredstvi in klimatske spremembe s sušnimi poletji, ko presahnejo naravni viri čebelje hrane.

Namen reje in izdelek

Prvotno so čebele gojili zaradi medu in voska, kasneje tudi za pridobivanje tudi drugih pridelkov (matični mleček, propolis, cvetni prah, čebelji strup). V drugi polovici 19. stoletja se je pospešil razvoj trgovine s čebeljimi družinami in njihovimi maticami. Čebele imajo pomembno vlogo pri opraskanju rastlin. Danes so najosnovnejši izdelki med, cvetni prah, matični mleček, propolis in čebelji vosek.

Foto: arhiv ČZS

Foto: Jozef Tratnjek

Foto: Peter Kozmus

Foto: Jozef Tratnjek